

РЕЗУЛТАТИ КОНТРОЛЕ И НАДЗОРА ТРЖИШТА ОСИГУРАЊА У СРБИЈИ ОД 2004. ДО 2012. ГОДИНЕ

Мира Ерић Јовић, вицегувернер Народне банке Србије
Београд, 12. јун 2012.

Активности НБС у сектору осигурања од 2004. до 2012.

Стабилизовано тржиште осигурања, и поред ефеката из реалног сектора, и даље бележи позитивне трендове

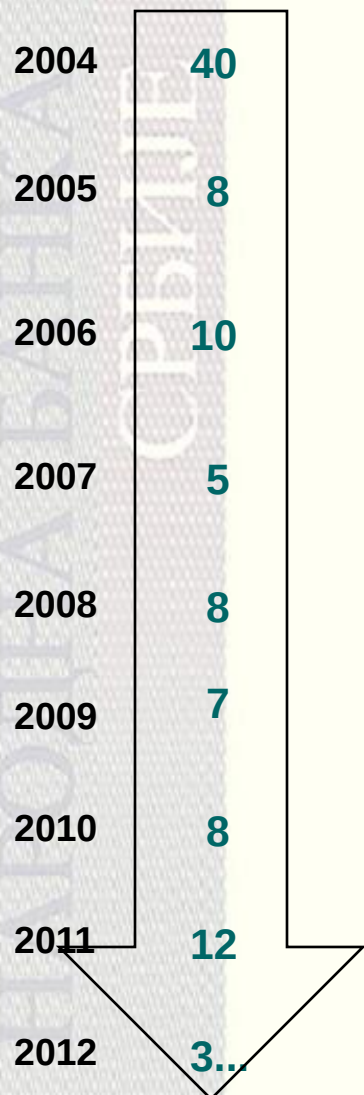
износи у млрд. РСД

	2004	2008	2009	2010	2011	1Q 2011	1Q 2012	тренд
Укупна премија	22.6	52,2	53,5	56,5	57,3	14,3	14,9	
Премија животних осигурања	1.7	6,3	7,9	9,3	10	2,3	2,6	
учешће у укупној премији	7.4%	12,2%	14,7%	16,5%	17,4%	16%	17,2%	
Премија неживотних осигурања	20.9	45,8	45,7	47,2	47,3	12	12,3	
Премија по глави становника	€38	€80	€ 76	€73	€75			
Премија животних осигурања по глави становника	€3	€10	€ 11	€12	€13			
Учешће премије у БДП-у	1.6%	2%	2%*	2%*	1,8%**			
Билансна сума	30.8	84,8	99,2	117,1	125,7	121,2	133,4	
Капитал	15.6	25,3	29,2	32,2	33,3	32,4	33,9	
Техничке резерве	11,5	51,5	60,5	71,1	76,8	73,6	81,9	
Број ДО	40	24	26	26	28	26	28	
Број запослених	5407	11713	11142	11142	11289	11154	11437	

*РЗС извршио ревизију БДП-а у априлу 2012.

**Процена БДП-а

Непосредне контроле пословања ДО – смањење нивоа ризика у систему

Број контролираних ДО

- У периоду стабилизације сектора **2004-2005.** идентификоване значајне неправилности – прецењена актива и потцењена пасива (нереално исказане тех. рез), неуредне пословне књиге, неблаговремена исплата штета, непоуздани подаци о продатим полисама и др.
- У периоду **друга половина 2005-почетак 2007.** идентификоване неправилности – примена MPC и процењивање билансних и ванбилансних позиција, обрачун тех. рез, примена ограничења при инвестирању тех. рез. и гарантне рез, слабости у управљању, сист. интерних контрола, раду интерне ревизије и др.
- У периоду **друга половина 2007-2010.** идентификоване неправилности – обрачун рез. штета, структура улагања тех.рез, усаглашавање потраживања и обавеза, прог. решења у фин-рачун. сист, сист. интерних контрола, вођење пословних књига, примена аката и др.
- У **2011. и 2012. фокус на контроли обавезног осигурања од аутоодговорности**, идентификоване неправилности – рокови за обраду и исплату одштетних захтева, непокривеност трошкова режијским додатком, трошкови рекламе, пропаганде и закупа пословног простора и др.

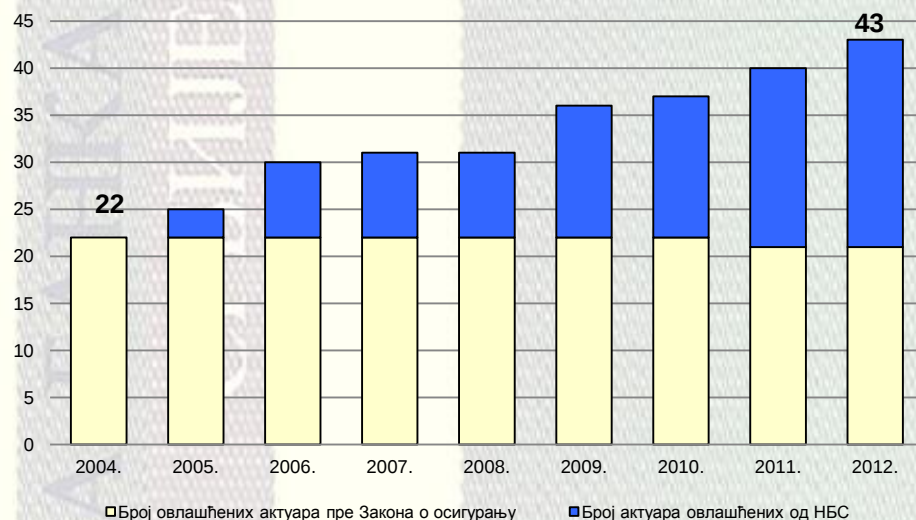
Изложеност ризицима фокус посредне контроле

- ДО редовно извештавају НБС (годишње, тромесечно, месечно)
- Квантитативно праћење и анализа финансијске стабилности ДО – CARMEL показатељи
- Идентификација и праћење значајних активности ДО
- Идентификација и праћење ризика инхерентних значајним активностима
- Анализа квалитета управљања ризицима и система интерних контрола (у непосредној контроли)
- Утврђивање нето ризика и смера ризика
- Утврђивање композитног ризика и рангирање стадијума у ком се ДО налази – планирање непосредних контрола

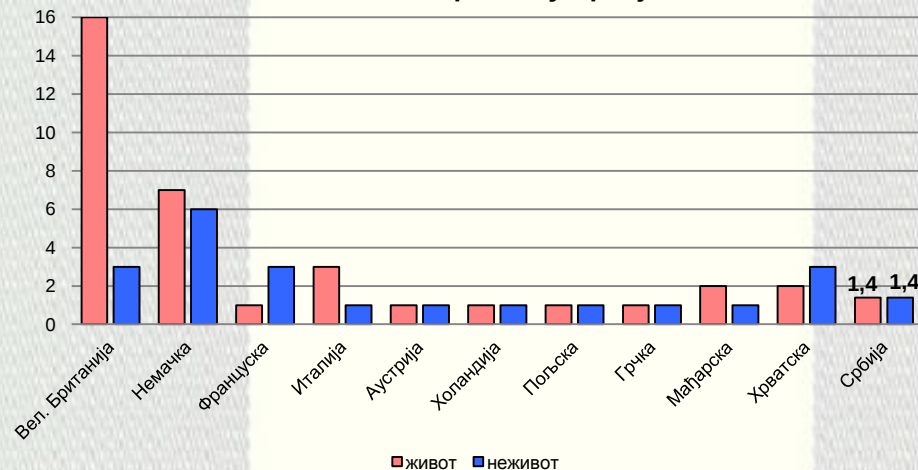
Матрица ризика на дан...					
Значајне активности	Значај	Инхерентни ризици	Квалитет управљ. ризицом	Нето ризик	Смер ризика
			Оперативно управљање		
Укуп. рангир.					
Капитал		Приходи			
Композ. ризик		Смер ризика		Временски оквир	
Ранг.стадијум.					

Унапређење актуарске професије као значајног актера у управљању ризицима

Нова генерација актуара

Број актуара по друштву за осигурање у појединим земљама Европе и у Србији

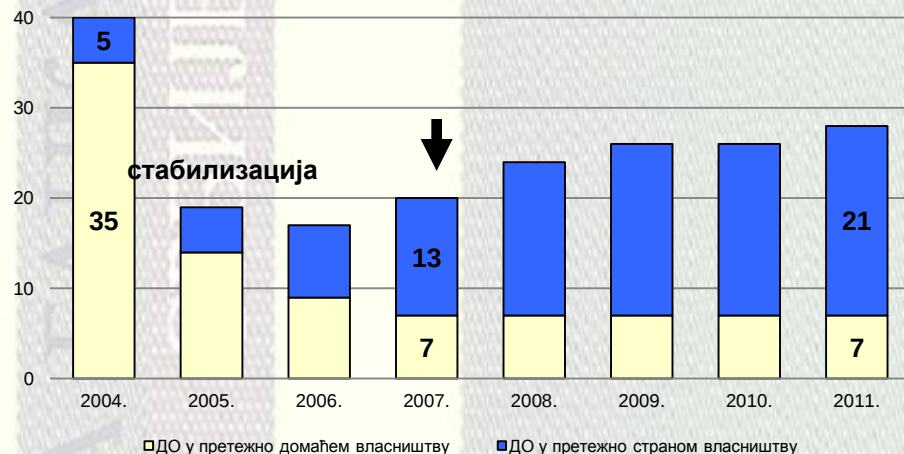

Извор: Groupe Consultatif и НБС

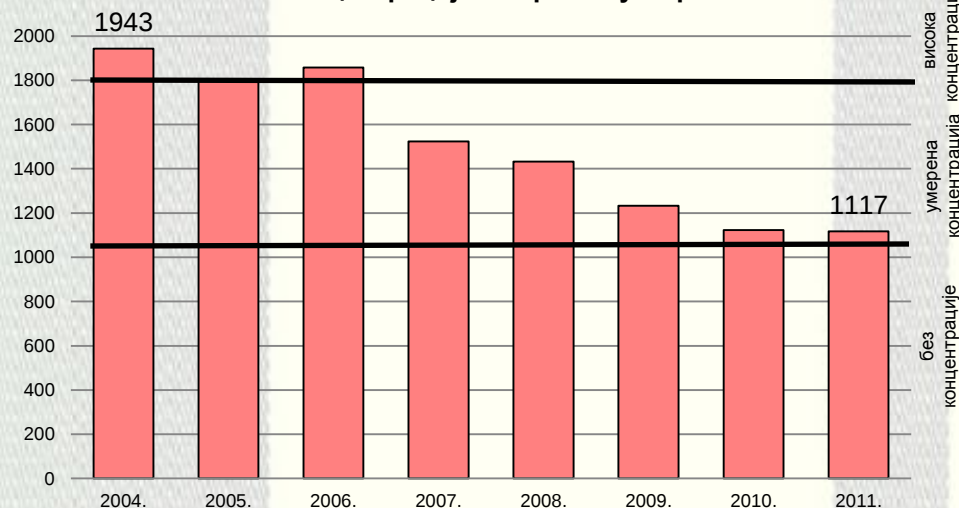
- Програм за унапређење актуарске професије усклађен са програмом IAA започет 2006. (НБС одржала 54 испита и лиценцирала 22 овлашћена актуара)
- Континуирани надзор и контрола рада овлашћених актуара
- Континуирано унапређење професионалних знања и примене етичких стандарда у раду – јачање професионалних способности актуара у циљу испуњења захтева актуарске функције

Улазак страних инвеститора и развој канала дистрибуције

ДО у претежно страном власништву
преузимају већинско учешће

Смањење концентрације на тржишту мерено НН

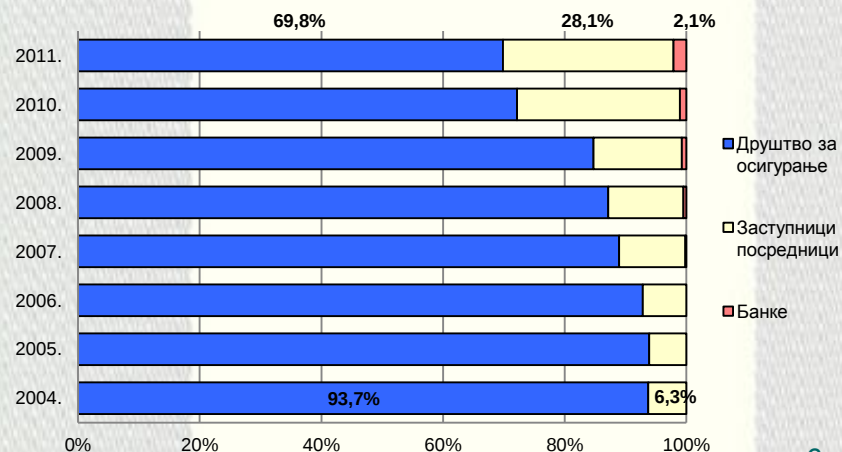

Развој канала дистрибуције

2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011.

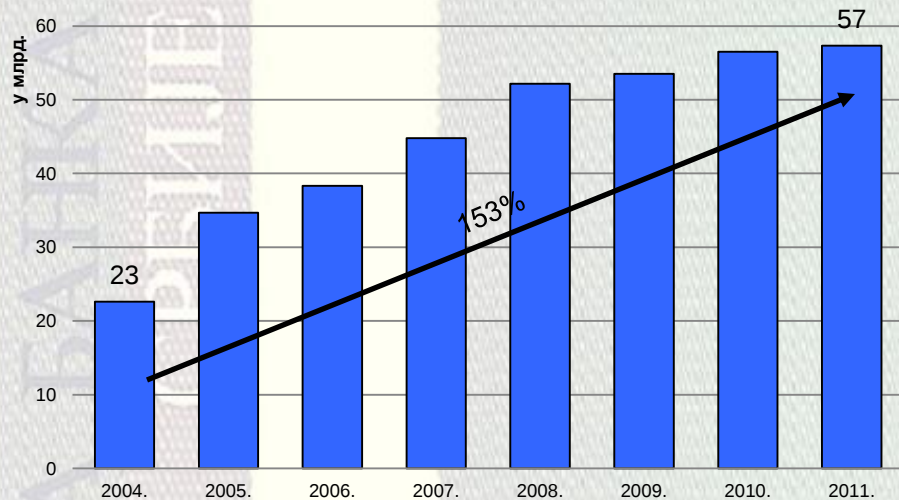
Правна лица	149	40	44	59	65	69	77	79
Физичка лица-предузетници	-	35	87	123	123	123	117	109
Физичка лица која су добила овлашћење	-	2578	3983	5002	8190	10124	11418	13363
Банке	-	-	-	4	11	15	16	19

Премија по каналима дистрибуције (у %)

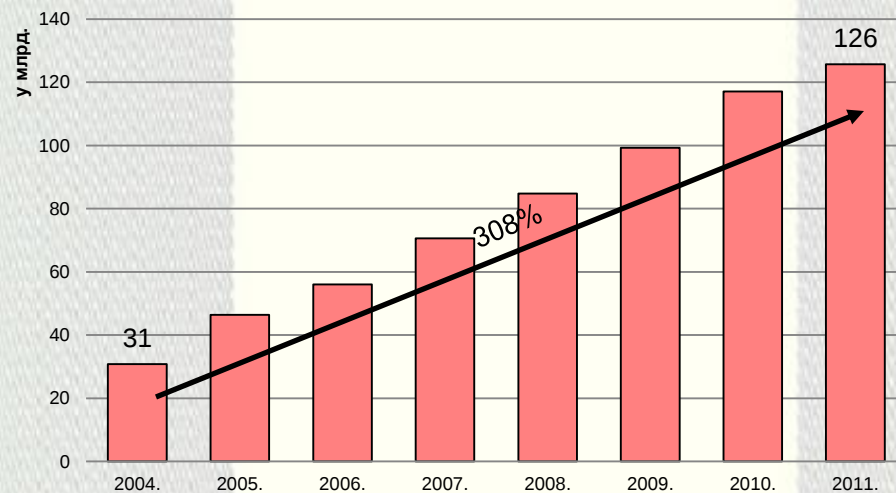

Уређењем тржишта омогућен развој осигурања у Србији...

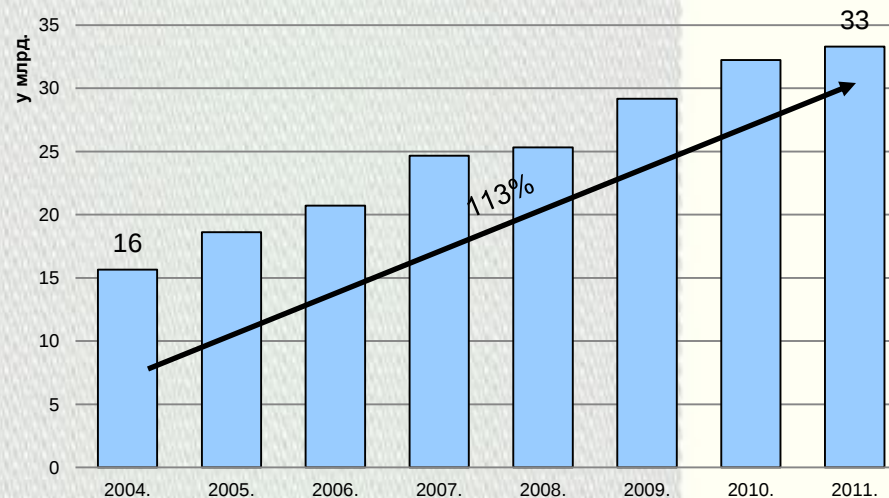
Пораст премије

Пораст билансне суме

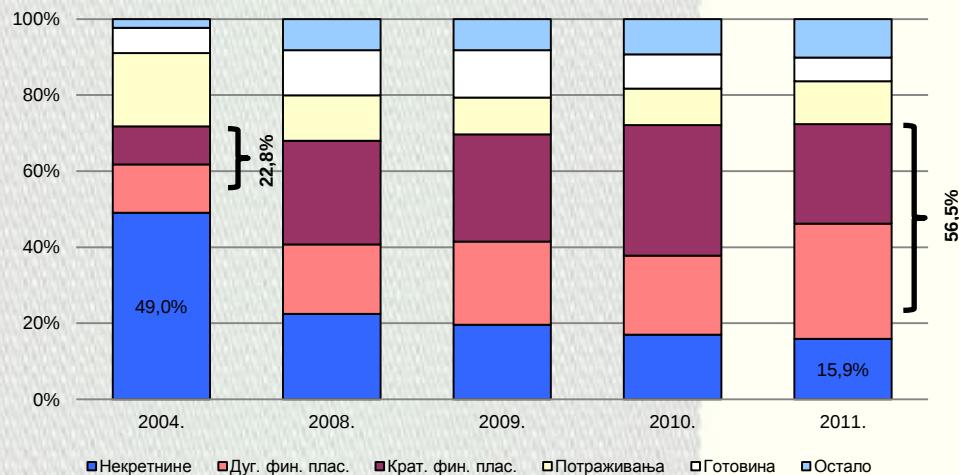

Пораст капитала

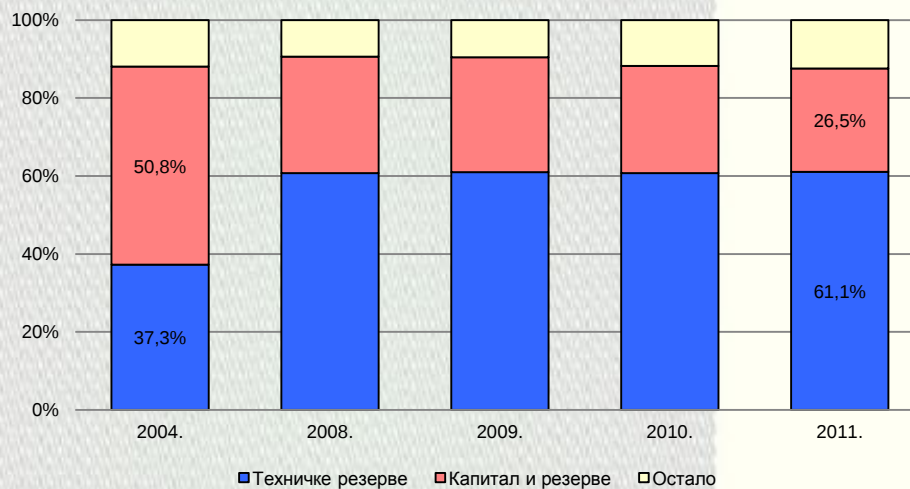

...структура биланса значајно побољшана

Промена структуре активе

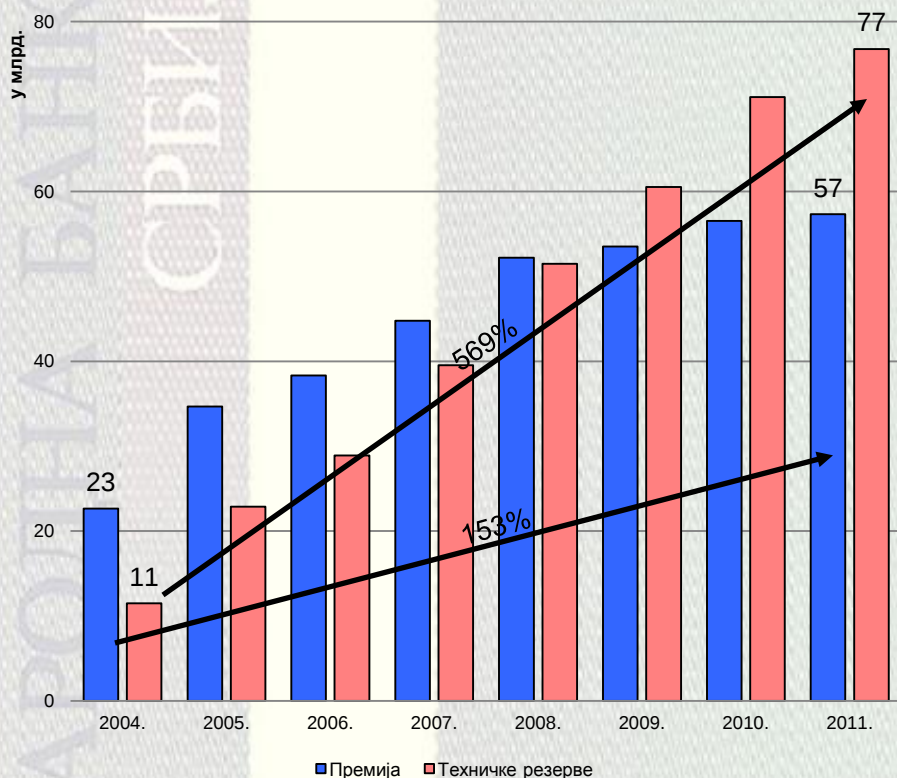

Промена структуре пасиве

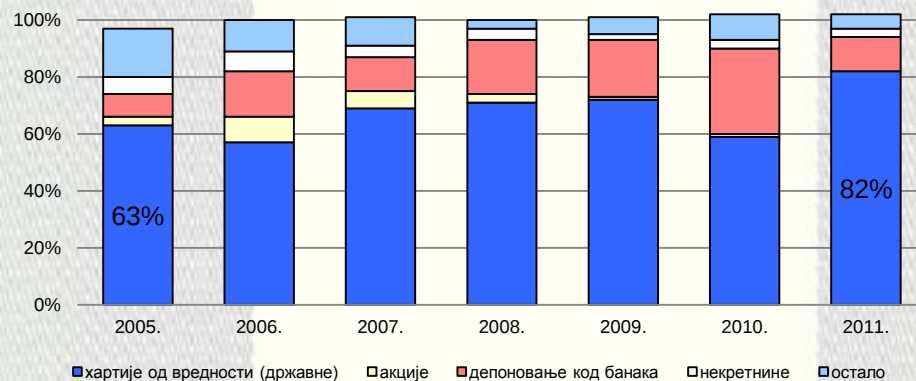

...техничке резерве расту и структура улагања је побољшана

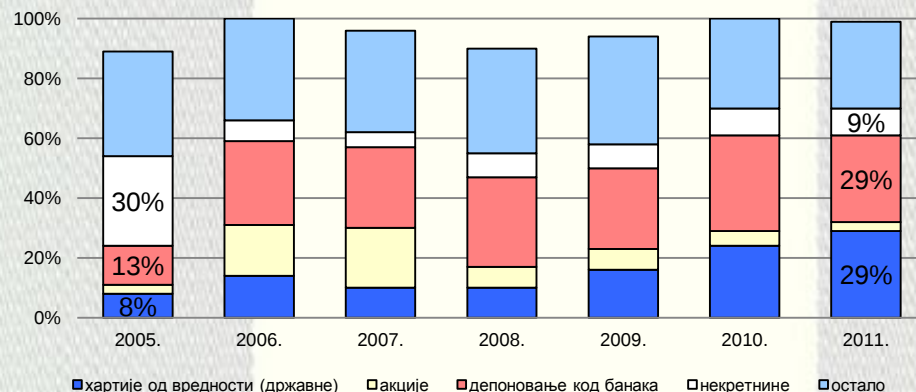
Пораст техничких резерви израженији од пораста укупне премије

Структура улагања техничких резерви животних осигурања (у %)

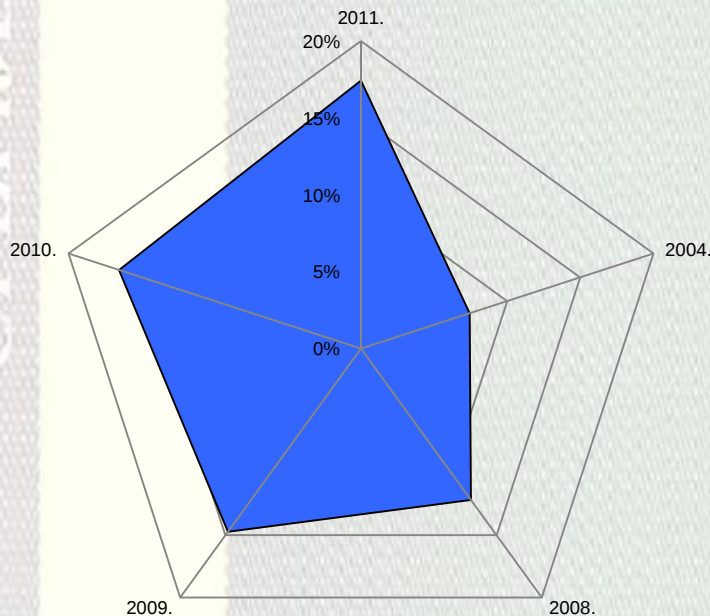

Структура улагања техничких резерви неживотних осигурања (у %)

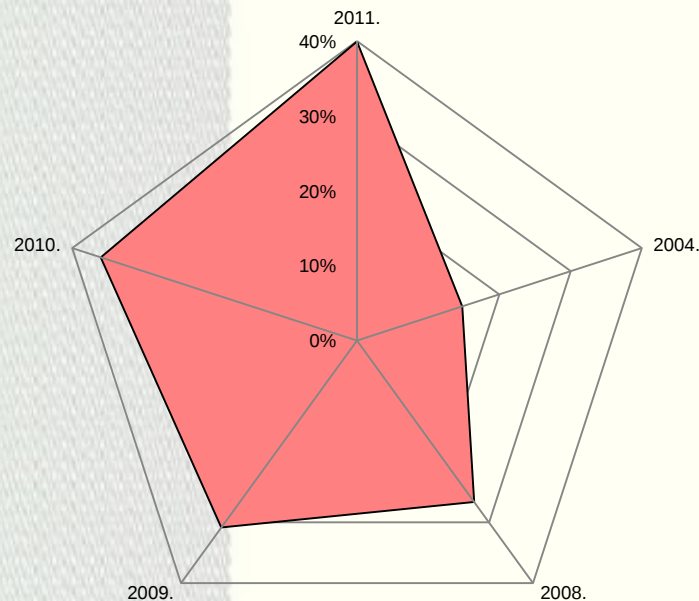

...развој животних осигурања

Пораст удела премије животних осигурања
у укупном портфељу

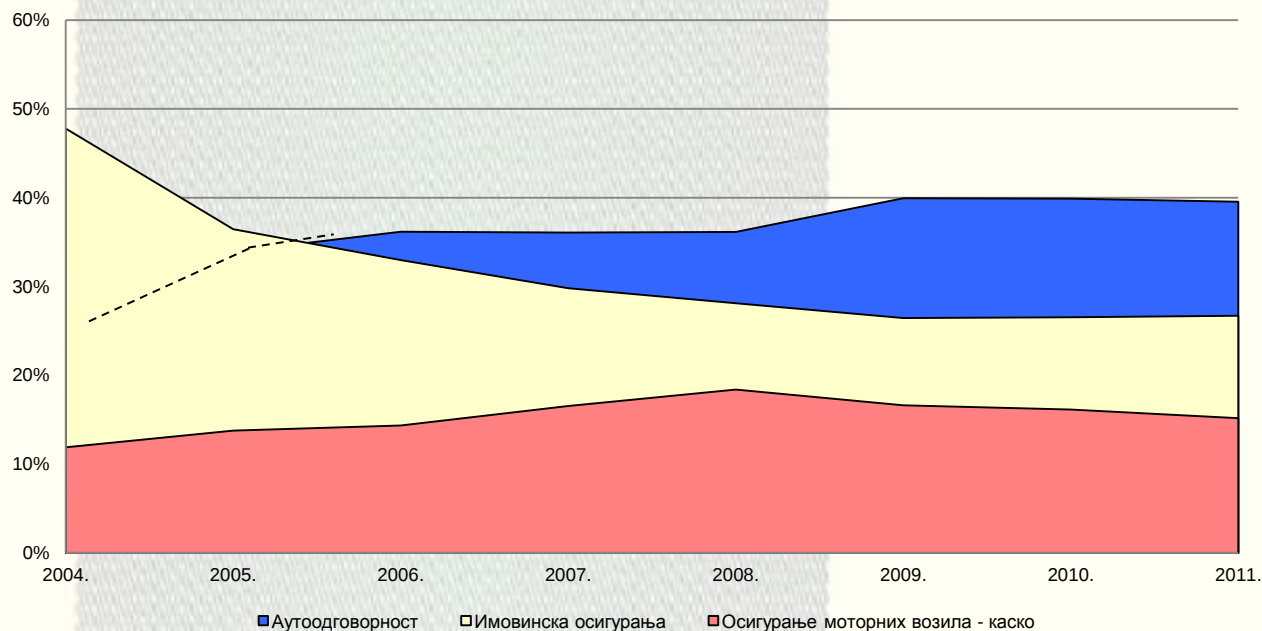
Пораст удела математичке резерве
у укупним техничким резервама

- Премија животних осигурања порасла је скоро 6 пута, са 1,7 млрд. у 2004. када је њен удео био 7,4% укупне премије на скоро 10 млрд. у 2011. када је достигла учешће од 17,4%
- Математичка резерва порасла је 18 пута са 1,7 млрд. у 2004. када је њен удео био 14,8% укупних техничких резерви на 30,6 млрд. у 2011. када је достигла учешће од 40%

...међутим, смањење учешћа добровољних осигурања у премији неживотних осигурања као последица кризе

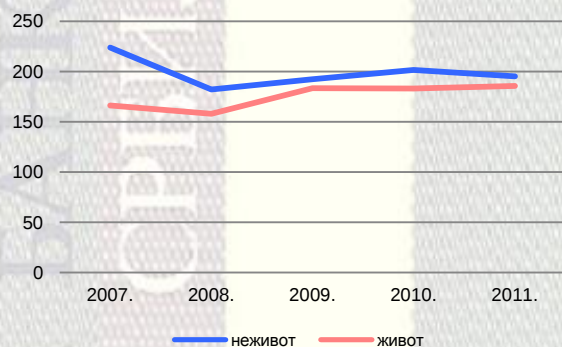
Учешће у премији неживотних осигурања у %

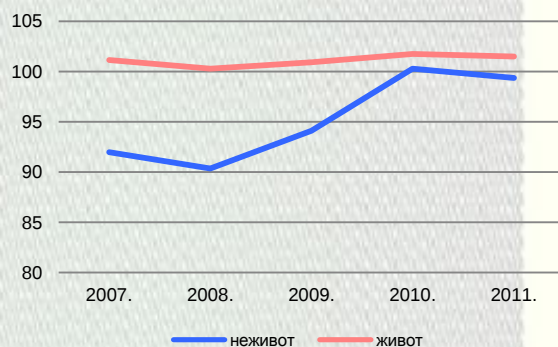
- Последњих година добровољна осигурања бележе смањење удела у премији неживотних осигурања
 - Имовинска осигурања са скоро 50% учешћа у 2004. пала су на 27% у 2011.
 - Осигурање моторних возила-каска, које је пре кризе бележило највећи раст, са 12% учешћа у 2004. на 18% у 2008, у 2011. бележи учешће од 15%
- Осигурање аутоодговорности, као обавезно, повећало је учешће са $\frac{1}{4}$ у 2004. на 40% у 2011.

Анализа сектора осигурања – прилагођавање на ефекте кризе и одржана стабилност

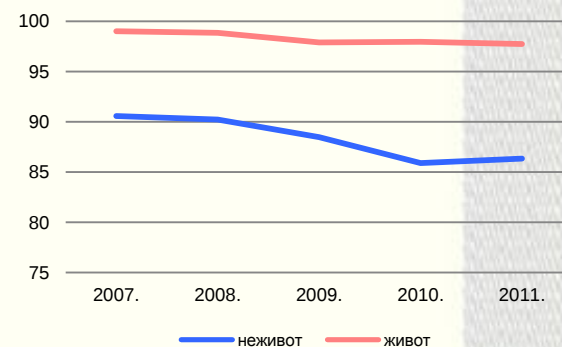
C4 = Гарантна резерва / Маргина солвентности (у %)

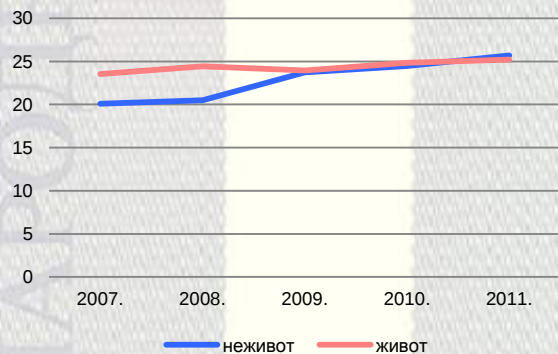
A5 = Покривеност техничких резерви прописаним облицима активе (у %)

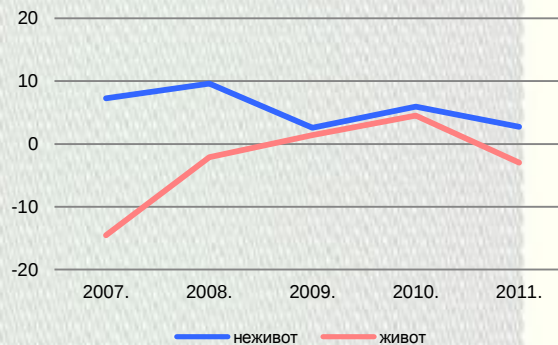
R1 = Мередавна премија у самопридржају / Мередавна укупна премија (у %)

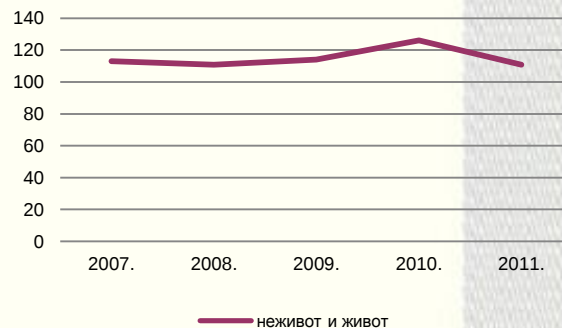
M3 = Трошкови зарада / Премија у самопридржају (у %)

E8 = Нето резултат / Просечан укупан капитал (у %)

L2 = Обртна имовина умањена за залихе / Краткорочне обавезе (у %)

Изазови који су пред нама

Нова директива ЕУ Solvency II

- Циљ је утврђивање финансијског положаја ДО узимањем у обзир свих стварних ризика, повећање транспарентности и поверења у цео сектор осигурања
- Директива утврђује општа правила за започињање и обављање делатности животних и неживотних осигурања и реосигурања, надзор ДО и групе, реорганизацију и ликвидацију ДО
- Три стуба:
 - квантитативни захтеви
 - квалитативни захтеви и супервизија
 - тржишна дисциплина
- Резултати упитника НБС указали да је важно обезбедити континуирану едукацију

Нацрт новог Закона о осигурању

уређује, између осталог, следећа питања:

- оквир за адекватност капитала
- систем управљања који укључује функције
 - управљања ризиком
 - усклађености пословања
 - интерне ревизије
 - актуарску функцију
- учешћа у ДО и повезана лица
- надзора групе друштава за осигурање
- обавезе информисања осигураника и чувања поверљивих података
- огранке и прекогранично пружање услуга осигурања

НАРОДНА БАНКА

СРБИЈЕ

ХВАЛА НА ПАЖЊИ
